

Promoties buiten FBW

Op 18 oktober 2001 promoveerde Tanja Vrijkotte aan de Vrije Universiteit Amsterdam op het proefschrift *Work stress and cardiovascular disease risk*. Werkstress geniet een grote belangstelling van politiek, media, en wetenschap. Een belangrijke achtergrond van deze belangstelling is de relatie tussen werkstress, gezondheid en welzijn. In dit proefschrift staat de relatie tussen werkstress en fysiologische risicofactoren voor hart- en vaatziekten centraal.

Werkstress werd gekwantificeerd met behulp van een vragenlijst, gebaseerd op het 'Effort-reward Imbalance' model. Volgens dit model wordt de mate waarin iemand het werk als stressvol ervaart, in de eerste plaats bepaald door de balans tussen werkdruk en de beloning die hier tegenover staat. Beloning moet daarbij niet alleen worden opgevat als 'salaris'. Ook aspecten als ondersteuning en waardering van collega's en superieuren, en de vooruitzichten voor de toekomst blijken zeer belangrijk te zijn. Als de werkdruk als onevenredig groot wordt ervaren ten opzichte van de beloning, spreekt men van 'imbalance'.

Werkstress wordt in de tweede plaats bepaald door de manier waarop iemand omgaat met de werksituatie. Kun je het werk bijvoorbeeld maar moeilijk van je afzetten? Laat je je overdreven aansporen door complimenten?

Ben je zeer prestatiegericht? Deze kenmerken worden samengevat als 'overcommitment'.

Bij 148 mensen werden twee groepen risicofactoren gemeten. Ten eerste de variabelen in het bloed die een rol spelen bij het ontstaan van arteriosclerose. Ten tweede werden ambulante registraties (zowel thuis als op het werk) gemaakt van hartslag, bloeddruk en de aansturing van het hart door het sympatische en parasympatische zenuwstelsel.

De verschillende resultaten uit dit onderzoek laten zien dat de twee verschillende aspecten van werkstress samengaan met concrete fysiologische veranderingen die de kans op hart- en vaatziekten doen toenemen. Hoge 'imbalance' is gerelateerd aan een hogere hartslag op het werk, verhoogde systolische bloeddruk en, waarschijnlijk de meest toxische component, een verlaagde vagale hartsturing zowel op het werk als thuis. Personen met een hoge score op 'overcommitment' hebben een slechtere fibrinolyse, in combinatie met een beperking in het bereik van de sympathische hartsturing.

Personen die hoog scoren op 'imbalance' én 'overcommitment', zijn de personen die volgens epidemiologisch onderzoek het grootste risico lopen op myocardinfarct, hartfalen of beroerte. Dat effect is groter dan elk van de effecten van 'imbalance' en 'overcommitment' alleen. Die interactie komt tot stand doordat de ver-

schillende risicofactoren die door 'imbalance' en 'overcommitment' worden beïnvloed, samen een synergistisch effect uitoefenen op hart- en vaatziekten.

Alumniquiz

(Met dank aan Arend van Dam)

Op de alumnidag is, door Piet van Wieringen, voor de eerste maal de FBWALTIQV afgenomen, oftewel: de FBW Alumni-Test In Quiz-Vorm. Deze test werd ontwikkeld om bij alumni na te gaan wat er van de tijdens de studie opgedane kennis is blijven hangen. Na analyse van de scores bleek Arnoud Sterk de anderen ver achter zich te hebben gelaten. Proficiat!

Voor diegenen die niet bij de alumnidag aanwezig konden zijn, volgt hieronder een kleine greep uit de in totaal 27 vragen.

Vraag 1

THLOK was:

- 1 Bron van onenigheid tussen Onno Meijer en Jan Tamboer
- 2 Afstudeerrichting aan TH Twente
- 3 Engelse uitspraak van 'slok'
- 4 Goeddeels onbegrijpelijk

Vraag 2

Hopkins is:

- 1 Amerikaanse Universiteit
- 2 Bekend Engels acteur
- 3 Uitgemergelde neuroticus
- 4 Onnavolgbare decaan